

LAGUTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 5 /1984-85 med anledning av landskapsstyrelsens framställning till Landstinget med förslag till

- 1) landskapslag om arvode för ledamot av Ålands landskapsstyrelse och
- 2) landskapslag angående ändring av landskapslagen om pension för ledamot av Ålands landskapsstyrelse.

Landstinget har den 14 november 1984 inbegärt lagutskottets yttrande över framställningen. Utskottet, som hört lantrådet Folke Woivalin och byråchefen Jörgen Erlund, får härmed värdsamt anföra följande.

I framställningen föreslås en helt ny landskapslag om arvode för ledamot av Ålands landskapsstyrelse. De största förändringarna i jämförelse med gällande lag innebär övergång från dagsarvode till årsarvode samt en höjning av arvodet med två löneklasser. Genom en ändring av pensionslagstiftningen föreslås pensionsförmånerna för ledamöter av landskapsstyrelsen ändrade i enlighet med de ändringar som skett i fråga om landstingsmans pensionsförmåner. Tiden för full pension föreslås förkortad från 20 till 15 år. Vidare införs en begränsad pensionsrätt även före det pensionstagaren fyllt 60 år.

Utskottet har konstaterat att landskapsstyrelseledamöternas arbetsförhållanden och uppgifter under senare år genomgått betydande förändringar. Antalet ärenden har ökat kraftigt, systemet med enskild föredragning och överinseende över vissa avdelningar eller byråer har utbyggts samt kontaktverksamhet och representation vuxit i omfång. Allt detta har medfört att uppdraget som ledamot av landskapsstyrelsen blivit tidskrävande och betungande på ett helt annat sätt än tidigare och i praktiken fått karaktären av huvudsyssla. Utskottet finner sålunda de i framställningen ingående förslagen ändamålsenliga och motiverade. Den föreslagna lönenivån kan även anses skälig i förhållande till ledamöternas uppgift och ansvar samt med beaktande av de osäkra förhållanden som karakteriserar ett politiskt förtroendeuppdrag av detta slag.

Utskottet har diskuterat tanken med någon form av garanterad lön under en begränsad tid efter det ledamöter tvingats avgå från uppdraget på grund av misstroendevotum men har inte ansett ett tillägg till lagen motiverat i detta skede. Vidare har konstaterats att ersättares löneförmåner genom systemet med dagsarvode i viss mån blir oförmånliga om ersättaren måste tjänstgöra under en längre sammanhängande period. Konstaterandet föranleder dock inte något ändringsförslag.

Detaljmotivering:

LL om arvode för ledamot av Ålands landskapsstyrelse.

2 §. Av framställningens motivering framkommer att i årsarvodet automatiskt skulle inräknas fem ålderstillägg. Detta framgår även indirekt av lagtextens formulering enligt vilken det arvode som tillkommer medlem av statsrådet läggs till grund för beräkningen. Utskottet, som inte föreslår några ändringar, konstaterar att gällande lag förutsätter att s.k. tidsbestämd förhöjning (ålderstillägg) utgår till ledamot på basen av dennes tjänstgöringstid.

I lagtexten anges att dyrortstillägg och semesterpremie erläggs enligt de grunder som gäller för landskapets tjänstemän i motsvarande fall. Dessa grunder finns angivna i gällande tjänstekollektivavtal. De dyrortstillägg som avses i den s.k. avlöningsslagen, till vilken hänvisas i framställningens motivering, är lägre än tjänstekollektivavtalets motsvarande förmåner. Utskottet förutsätter att lagtextens formulering innebär att gällande tjänstekollektivavtals grunder skall följas.

3 §. Samma anmärkning som ovan vad gäller skillnaden i förmåner mellan tjänstekollektivavtalets respektive avlöningsslagens bestämmelser. Utskottet förutsätter även här att tjänstekollektivavtalet tillämpas.

Med "enskilda angelägenheter" skall enligt vad utskottet inhämtat inte förstås situationer där ledamot är frånvarande på grund av uppgift han fullgör annorstädes på landskapsstyrelsens uppdrag eller som landskapsstyrelsens representant.

4 §. Enligt förslaget utgör ersättares dagsarvode $1/365$ av årsarvodet mot $1/250$ enligt gällande lag. Utskottet har dock konstaterat att den föreslagna förändrade grunden för bestämmande av årsarvodet innebär att ersättares dagsarvode beloppsmässigt bibehålls på minst motsvarande nivå.

5 §. Utskottet föreslår att första momentets sista mening utgår som onödig. Innehållningen kan ske vid olika tidpunkter beroende på situationen.

6 §. Utskottet anser det ändamålsenligt att den föreslagna lagen börjar tillämpas från och med den 1 januari 1985. Enär den torde komma att träda i kraft tidigast i april 1985, kan ledamöternas löner då justeras retroaktivt.

LL ang. ändring av LL om pension för ledamot av Ålands landskapsstyrelse.

4 §: Det föreslagna förtydligandet innebär i sak ingen ändring av framställningen.

Ikraftträdelsebestämmelsen: Utskottet konstaterar att såväl rätten i vissa fall till pension före fyllda 60 år som den förändrade pensionsprocenten tillämpas med samma retroaktivitet som gäller enligt lagstiftningen om pension för landstingsman.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå

att Landstinget måtte antaga lagförslagen i följande lydelse:

L a n d s k a p s l a g
om arvode för ledamot av Ålands landskapsstyrelse.

(Ingressen lika som i framställningen).

1 - 4 §§.

(Lika som i framställningen).

5 §.

Arvode och ersättningar i stöd av denna lag erläggs månatligen i efterskott, för ersättares del på grundval av räkning som godkänts av lantrådet. (Uteslutn.).

(2 mom. lika som i framställningen).

6 §.

Denna lag träder omedelbart i kraft och tillämpas från den 1 januari 1985.

(2 mom. lika som i framställningen).

L a n d s k a p s l a g

angående ändring av landskapslagen om pension för ledamot av Ålands landskapsstyrelse.

(Ingressen lika som i framställningen).

2 §.

(Lika som i framställningen).

4 §.

Det pensionsgrundande beloppet utgörs av det arvode som enligt landskapslagen om arvode för ledamot av Ålands landskapsstyrelse (/) skall erläggas till ledamot av landskapsstyrelsen.

5 §.

(Lika som i framställningen).

Denna lag träder i kraft den 1 maj 1985. Den i 2 § 1 mom. avsedda rätten till pension för person som inte fyllt 60 år men har en pensionstid på minst sju år skall tillkomma även ledamot vars uppdrag har upphört före ikraftträdandet. Personer, vars mandattid upphört före lagens ikraftträdande, erhåller pension beräknad på basen av det pensionsgrundande beloppet enligt den nu upphävda lagen. Den som vid ikraftträdandet är ledamot av landskapsstyrelsen har rätt till pension beräknad på basen av det pensionsgrundande beloppet enligt den nu upphävda lagen om han före den 1 januari 1986 anmäler att han så önskar. Bestämmelserna i 5 § 1 mom. skall tillämpas även på pensionsfall som inträffat före ikraftträdandet, varvid ärenden som gäller dylika pensioner kan behandlas på nytt utan hinder av att tidigare beslut vunnit laga kraft. Med stöd av denna lag uträknad pension eller pensionshöjning betalas dock tidigast räknat från den 1 januari 1983.

Mariehamn den 3 december 1984.

På lagutskottets vägnar:

Sune Eriksson
ordförande

Lars Ingmar Johansson
sekreterare.

Närvarande vid ärendets avgörande behandling: ordf. Sune Eriksson, v.ordf. Curt Carlsson, ledam. Andersson, Börje Eriksson, J.-E.Lindfors (delvis) samt ers. Berg (delvis).